

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 102

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY MORNING, MAY 24, 1961

STEV. LX — VOL. LX

Administracija misli reformirati vojaško podpiranje zamejsstva

Združene države so dale od druge svetovne vojne tujni za preko 85 milijonov pomoči. Sedaj so spoznale, da ta pomoč ne dosega več zaželenega cilja.

WASHINGTON, D. C. — Dolga vrsta kritik postopanja naše administracije pri delitvi vojaških podpor tujini je končno pripravilo tajništvo za narodno obrambo do sklepa, da bo treba najti nov način podpiranja. Reforme še ne bo mogoče izvesti v proračunu za l. 1961-1962, pač pa v prihodnjem za l. 1962-1963. Zato bomo o končnih predlogih o reformah zvedeli šele začetkom prihodnjega leta.

Med tem je Administracija za mednarodno sodelovanje (ICA) izdelala lep pregled o dosedanjem podpiranju tujine. Dasi ravno daje o vojaškem podpiranju samo grobe številke, je pregled vendarle že sam po sebi zanimiv, ker navaja dobe in vsote podpor. Pregled se nanaša na dobo od 1. julija 1945 do 30. junija 1960. V tem času je Amerika izdala na podporah 57 milijonov za gospodarsko pomoč in 27,1 milijonov za vojaško pomoč. V teh vsotah niso vštet stroški za našo civilno in vojaško osobe, ki je v tujini sodelovalo pri vporabi naših podpor.

Jugoslavija je dobila \$893.900.000 in to samo za dobo od 1. 1945 do 1. 1958. Za primeroma kratko dobo je to izredno visoka številka. Več so namreč dobila samo take države kot so Anglija, Francija, Italija, Nizozemska, Zapadna Nemčija in Norveška, vendar za celo dobo in ne samo do 1. 1958 kot Jugoslavija. Poročilo ICA ne navaja podrobnosti v podpiranju za nobeno državo. Dodaja pa, da je Evropa prejela vsega skupaj 14,8 milijonov dol. Jugoslavija je torej prejela nekako 5%!

Prvi reaktor za rakete za vesolje preskušeni!

LAS VEGAS, Nev. — Tu so preizkusili prvi reaktor, ki bi ga rabili za pogon tistih raket, ki so namenjene za vesolje. Stroj je produciral za 45 sekund toploto nad 2.000 stopinj, ni pa oddajal nobene posebno močne radio-aktivnosti. S poskusi bodo nadaljevali.

Problem goriva za take rakete je s tem rešen vsaj v načelu.

Rdeči imajo 300.000 vo- hunov v svobodnem svetu

WASHINGTON, D. C. — E. Hoover, direktor FBI, je dejal v Predstavniškem domu nedavno, da ima komunistični blok v svobodnem svetu armado 300.000 vojunov, ki išče in brska za skrivnostni, ki bi utegnile koristiti komunistični stvari.

Med tem, ko govore komunistični diplomati in državniki o miru, nadaljujejo komunistični vojniki vstrajno svoje delo.

**Vremenski
prerok
pravi:**

Sončno in toplejše. Najvišja temperatura 70.

Novi grobovi

Richard A. Kline

V ponedeljek zvečer je umrl v University bolnišnici 3 leta star Richard A. Kline z 1259 E. 60 St. Tukaj zapuša starše Richarda A. in Rose Ann, brata Christopherja A. Pogreb bo v četrtek zjutraj ob devetih iz Zakrajskega pogrebnege zavoda v cerkev Brezmadežnega Spočetja ob 9:30, nato na pokopališče Kalvarija.

Rose Pirman

V ponedeljek zvečer je preminula na domu svoje hčerke na 1357 E. 170 St. Rose Pirman, doma na Blokah, od koder je prišla sem pred 50 leti. Mož Jerry ji je umrl l. 1935, zapustila pa je sinove Ludvika (Minn.), Franka (Slov.), Lloydja, Antona in Johna, hčer Mary Jereb, brate, Matca, Johna in Sama Intihar, sestro Marijeto Rozanc, 7 vnukov in vnukinj ter 10 pravnukov in pravnukinj. Pokojnik je bila članica Podr. št. 41 SZZ. Pogreb bo v petek zj. ob 8:15 iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na All Souls pokopališče pod vodstvom Mary A. Svetek.

Joseph Sribar

Včeraj popoldne je po kratki boleznii umrl v Charity bolnišnici 53 let stari Joseph Sribar z 1031 E. 71 St., rojen v vasi Planina v fari Rakca, od koder je prišel pred 41 leti. Delal je pri White Motor Co. Tukaj zapuša ženo Anno, roj. Pizmoht, sina Josepha Krasevec, v Pittsburghu, Pa. polsestro Mary Subic, v starem kraju pa brata Lojzeta in Franceta in polsestro Ančko Lekše. Bil je član Društva Naprej št. 5 SNPJ. Pogreb bo v soboto zjutraj ob 10:30 iz Zakrajskega pogreb. zavoda v cerkev sv. Vida ob enajstih, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder jutri popoldne ob dveh.

Avtobus z romarji v pre- pad — 21 mrtvih

SEVILLA, šp. — V avtobusu se je vozilo na neko božjo pot v bližini večje število romarjev. Bus je po nesreči zavozil na rob ceste, se prevrnil v okoli 60 čevljev globok prepad in se vnel.

Nesreča je zahtevala 21 mrtvih in 16 ranjenih.

Trije principi naj bi rešili laosko usodo!

Vodniki treh skupin, vladne nevtalne in rdeče, naj bi sestavili novo skupno vladno.

ŽENEVA, Šv. — Vkljub temu, da živimo v dobi demokracije vseh vrst, svobodne, ljudske itd., so principi vendarle še zmeraj vporabni ljudje. Tako vsaj misli politični voditelj Kombodže princ Sihanuk, ki je prišel na idejo, da bi se zbrali kar trije principi: Souvanna Phouma, ki vodi laoske nevtaliste, njegov polbrat princ Souphanouvong, ki vodi komunistično Pathet Lao gibanje in kot delegat kraljevske laoske vlade princ Boun Oum in se sporazumeli o sestavi koalicijske vlade za Laos, ki naj bi bila tako zelo nevtalna, da bi ženevske konference sploh ne bilo več treba. Ali bodo vsi trije principi vgriznili v to jabolko, se še ne ve. Za enkrat so predlog zavrnili.

Vsekakor ženevska konferenca o Laosu nima posebnega upanja v prince. V Ženevi je namreč predsinočnim prevladovalo med diplomati mnenje, da bi bilo najboljšje seje konference odložiti na čas po sestanku Kennedy-Hruščev. Edino na tem sestanku bi se namreč lahko še rodila kakšna kompromisna formula, ki bi rešila konferenco običajne usode: odložitve sej na nedoločen čas!

Načrt za reformo Zdr- ženih narodov padel v vodo

ZDRUŽENI NARODI, N. Y. — Ze lani je generalna skupščina ZN sestavila posebno komisijo osmih strokovnjakov, ki naj izdela načrt, kaj vse bi bilo treba reformirati v tej organizaciji. Strokovnjaki so bili sicer nabrani iz vseh narodov in bi morali misliti samo strokovno in ne politično, toda ta zamisel je bila udarec v vodo. Ruski strokovnjaki in njihovi prijatelji iz Egipta, Indije in Gane so takoj vmešali politiko v strokovna izvajanja. Do skupnega poročila komisije ni moglo priti.

Generalna skupščina ZN bo v jeseni dobila opis, kaj vse je ta komisija delala, soglasnih predlogov pa nobenih. Opis bo dal povod za prazno debato, ideja sama bo pa pokopana v arhivu ZN.

Iz slov. naselbin

LORAIN, O. — V nedeljo popoldne je umrla zadeta od srčne kapi v bolnišnici sv. Jožefa, kjer je bila nadzorna bolniška strežnica v sprejemnici nujnih bolnikov, 52 let stara Mrs. Malvine Elizabeth Ursic z 2113 W. 11 St. Pokojnica je bila žena gasilca Anton Ursica. Rojena je bila v Lorainu, kjer je tudi dobila šolsko izobrazbo in kjer je tudi ves čas živela. Poleg moža je zapustila starše Mr. in Mrs. Steven Pandy, brata Edwarda in dve sestri ter druge sorodnike. Pogreb bo danes popoldne ob enih iz Schwartz-Spence pogreb. zavoda. Molitve bo opravil msgr. James J. Duffy od Marijine cerkve. Pokopana bo na Kalvariji.

V nedeljo je umrl po dolgi boleznii v bolnišnici sv. Jožefa 62 let stari Alojz Virant z 205 W. Erie Ave. Pokojnikov oče je bil doma z Iga pod Ljubljano, mati pa z Gorenjskega. Oba sta že mrtva. Pred več leti so ime'i v Lorainu gostilno. Bil je član ABZ. Zapustil je ženo Frances, sina Aloysiusa, hčere Mrs. Walter Lach, Mrs. Norman Lawrence in Mary Virant, sestre Mrs. Joseph Svete, Mrs. Anne Urbas in Mrs. Grdina, brate rev. L. Virant (Peninsula), Franka, Leona, dr. Johna in dr. Patricka. Brat rev. Victor je umrl pred njim. Pogreb bo danes zj. ob 9:30 iz Bodzash pogreb. zavoda v cerkev sv. Cirila in Metoda, nato na Kalvarijo.

Mladoletna deklina je ustrelila očeta in mater

HARTINGTON, Neb. — Brhlo, 16 let staro dekle je priznalo, da je ustrelilo svojo 34 let staro mater in 45 let starega očeta, ko sta spala, ker ji nista dovolila hoditi s fantom.

Sharon Dahl iz Coleridge je najstarejši otrok izmed sedmih farmarja Victorja Dahl in njegove žene Rose. Ze dve leti je hodila s fantom, za kar sta jo oče in mati stalno prijemala in ji branila. Ko sta pretekli petek oče in mati šle spala, je Sharon vzela v roke očetovo puško in oba ustrelila v glavo.

Tako je poleg Sharon izgubilo starše tudi njenih šest bratcev in sestic v starosti 12 do 2 let. Zločin je pretrpelo vso okolico. Deklino so oblasti prijele in jo bodo postavile pred sodišče.

NOVI VODNIK J. KOREJE NA POTI V WASHINGTON!

Novi vojaški vladi Južne Koreje ni uspelo doseči sporazuma s poveljnikom čet ZN na meji Sev. in Juž. Koreje ameriškim gen. Magruderjem. Vodja nove vlade gen. Chang Do-Young na poti v Združene države.

SEUOL, J. Kor. — Danes je bilo objavljeno, da odpotuje gen. Chang Do-Young v Združene države, da se neposredno z vlado v Washingtonu dogovori o bodočih odnosih med obema deželama. Izjavil je, da upa, da ga bo sprejel predsednik Kennedy. Med novo vlado in vrhovnim poveljnikom čet ZN v Koreji gen. Magruderjem je prišlo do stikov, ki pa niso privedli do sporazuma, čeprav so ZDA izjavile že preje, da je prevrat izveden in da ga bodo sprejele kot dovršeno dejstvo.

V imenu nove korejske vlade je govoril z gen. Magruderjem gen. Pak Chung-hi, ki ga smatrajo za organizatorja celega prevrata. Korejec je izjavil, da nova vlada nima namena biti na oblasti dalj, kot je nujno potrebno, potem bo vodstvo države vrnila v roke civilne vlade. Jedro spora je baje v tem, da hoče imeti gen. Magruder vrhovno operativno poveljstvo nad vsemi četami Juž. Koreje, kot je bilo doslej, korejska vlada pa se temu upira.

Nova vlada ni razpustila samo vse politične stranke in delavske organizacije, ampak je tudi ustavila izhajanje okoli 70 do 110 časopisov v deželi. Na ta način bo menda izgubilo od 50.000 do 60.000 časnika svoj redno zaposlitev. Zastopnik ameriškega poslanstva je izjavil, da je vsako "zatiranje svobodnega tiska vzrok za zaskrbljenost".

Kljub ameriškemu nasprotovanju je nova vlada vzpostavila stike s poslanstvom ZDA in vodnikom ameriške pomoči J. Koreji. Izgleda vendar, da je nesporazum tolikšen, da v Seoulu ne upajo, da bi ga mogli rešiti z zastopniki ZDA v Koreji, zato se je odločil gen. Chang Do-Young za pot v Washington.

Nov jezik

V Jugovzhodni Aziji ustvarjajo indonezijski jezikoslovci nov skupni jezik za dobrih 90 milijonov ljudi.

Indonezijska vlada si prizadeva, da bi se malajski jezik uveljavil na 3000 indonezijskih otokih, ker govori prebivalstvo okoli 20 različnih narečij.

Ženevska konferenca o preskušanju atomske sile pred novo krizo?

WASHINGTON, D.C. — Naš zastopnik pri tej komisiji Dean je bil tekom enega meseca sedaj že drugič pozvan v Washington, da poroča Kneadey o stanju pregovorov. Mislijo, da bi Kennedy rad imel izvršno poročilo o ruskem stališču.

Značilnejša je druga novica; Kongres je ravno tako nenadno poslal tričlansko komisijo v Ženevo, da ugotovi na samem mestu, kaj je s to konferenco. V Kongresu je namreč že dosti senatorjev in kongresnikov, ki mislijo, da je konferenca samo za komunistično propagando in da jo je treba zaključiti. Nekateri celo trdijo, da bi to bilo po volji celu Hruščevu, ker ga tudi njegovi strokovnjaki naganjajo, naj jim dovoli, da nadaljujejo s preskušanjem atomske sile.

Vse to dopušča domnevo, da so konferenci ure štete, ako se Kennedy in Hruščev na Dunaju ne dogovorita kaj drugega.

Z vodo nad demonstrante

DUNOON, Vel. Brit. — V bližnjem Holy Loch je zasidrana matična ladja za ameriške atomske podmornice Proteus. Skupina demonstrantov, od katerih so nekateri prišli 430 milj daleč iz samega Londona, se je skušala popeti na ladjo Proteus, pa se je umaknila, ko so ameriški mornarji s smehom na obrazih uperili proti njej cevi z vodo.

Drugi demonstranti, vseh skupaj je bilo okoli 2.000, so skušali priti do Proteusa po morju, tudi tam so jih ustavili in večje število prijeli. Demonstracije je organiziral Akcijski odbor proti atomski vojni.

Zadnje vesti

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Kennedy bo predložil jutri Kongresu novo poročilo o stanju Unije in predložil v njem nova finančna sredstva za raziskavo in prodor v vesolje.

MONTGOMERY, Ala. — Vodniki "jahačev svobode" so izjavili, da bodo nadaljevali svojo pot od tod v Mississippi. Tamkajšnji guverner je izjavil, da jih bo dal spremiti z oboroženo patrolo skozi državo, ne da bi jim dovolil, da se ustavijo na njenih tleh.

ŽENEVA, Šv. — Francoski zastopnik je včeraj predložil posebno ustavo, ki naj varuje nevtalnost Laosu in posebno mednarodno deklaracijo vseh udeležencev sedanje konference, da bodo novo nevtalno ustavo in vlado v Laosu podpirali.

Iz Clevelanda in okolice

Dobrodošel v Clevelandu—

Na obisk k svojemu bratu Josephu Krenu, 1245 Norwood Rd., je prišel g. Rheinhold Kren iz Leobna v Avstriji. Vse potrebno za pot je uredila potniška pisarna Kollander.

Na obisk v Slovenijo—

Jutri odpotujejo v Slovenijo sledeči: Mrs. Agnes Russ, 3622 E. 80 St., Mrs. Agnes Meglich, 383 E. 161 St., Mrs. Jennie Ivan, 18811 Muskoka Ave., Mrs. Mollie Strainer, 10620 Elmwood Ave., vse iz Clevelanda, Mrs. Frances Debeve, Pueblo, Colo., Mrs. Stephania Merhar, Pueblo, Colo., Mr. in Mrs. Frank Yuranda, San Gabriel, Calif., in Mr. Paul Barbusse iz Los Angelesa. Vse potrebno za potovanje je uredila pisarna Kollander. Srečno pot!

V Evropo—

Jutri, 25. maja, odpotujejo iz New Yorka z ladjo United States v Evropo sledeči: Mr. Ivan Prezelj, zastopnik Ameriške Domovine, Mr. Matt Baraga, Miss Marie Kuckman, Mr. in Mrs. Joseph Ziganti, Mr. in Mrs. Charles M. Kuhar, Mrs. Theresa Lipich, Mrs. Henrietta Haba, Mrs. Marija Erznosnik, Miss Jolanda Erznosnik, Miss Kristina Selan, Mrs. Amelia Cec, Mrs. Jennie Plutt, Mrs. Josephine Schafer, Mrs. Mary Knific, Mr. in Mrs. Peter Terpin. Vse potrebno za potovanje je uredila potniška pisarna BLED. — Srečno pot!

Rojenice—

Mr. in Mrs. Carrol Dunne se je rodila hčerka, 4. otrok. S tem je postala Mrs. Mary Fortuna na 3536 E. 80 St. 18-ic stara mati! Čestitamo!

K molitvi—

Clanice Podr. št. 14 SZZ so vabljene nocoj ob sedmih v Grdinov pogreb. zavod na Lake Shore Blvd. k molitvi za pok. Frances Susman.

Rojstni dan—

Frank Snyder, 3529 E. 81 St., dolgoletni naročnik AD, je dopolnil danes 65 let in je stopil v pokoj. Delal je pri American Steel & Wire Co. Njegov najmlajši vnuk pa je dopolnil danes eno leto. Čestitke obema!

V bolnišnici—

V Huron Rd. bolnišnico na operacijo je morala Mary Grze z 21451 Naumann Ave. Obiski so dovoljeni!

Rokoborba—

Jutri zvečer ob 8:30 bo v Areni zanimiv nastop rokoborcev. Glavna privlačnost bo vsekakor skupinski nastop šestorice, Fritz von Erich, Ileo Di Paolo in Bearcat Wright se bodo pomerili kot skupina z bratom Gallagher in Satom Keomuka.

Zadušnica—

Jutri ob 6:30 bo v cerkvi Marije Pomočnice sv. maša za pok. Louisa Kramer ob 3. obletnici smrti.

V nedeljo ob sedmih bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Antona Jaklitcha ob 25. obletnici smrti.

K pogrebu—

Odbor Kluba upokojenecv v Euclidu vabi svoje člane k pogrebu pok. Antona Ivančiča jutri pop. ob 1:30 iz Želetovega pogreb. zavoda na E. 152 St.

— Reka Amazonka teče v srednjem delu komaj z brzino tri milje na uro.

K zadnjemu srečanju De Gaulle in Adenauerja v Bonnu

CLEVELAND, O. — Sredi priprav na sestanek Hruščeva in Kennedyja, ob razgovorih o Laosu v Ženevi, ob zbiranju sredstev za odkup Castrovih ujetnikov ter ob vesteh o raznih izgnanih in nemirov na jugu dežele je šel obisk predsednika francoske republike Charlesa de Gaulle v Bonnu skoro neopazno mimo nas.

De Gaulle je prišel za en dan na obisk v zahodnonemško prestolico Bonn na razgovor z nemškim kanclerjem Adenauerjem, predno se bo sestel s predsednikom Združenih držav Kennedyem koncem tega meseca. Sestanek v Bonnu je bil prvotno mišljen v širšem obsegu, udeleželi naj bi se ga vodniki vseh šestih članic takozvanega Skupnega trga, ki ga vodi Francija in Zah. Nemčija, v katerem pa so poleg njih še Italija, Belgija, Luksemburg in Nizozemska.

Nemško-francoski odnosi so se v zadnjih letih lepo razvijali,

čeprav De Gaulle in Adenauer nista v vseh pogledih istega mišljenja. Oba stremita k še tesnejšemu sodelovanju, pri tem pa imata vsak svoje predloge, oziroma zamisli.

De Gaulle hoče obnoviti ugled in moč Francije ter ji zagotoviti vodilno mesto v svobodni Evropi. Zaveda se, da more to doseči le ob podpori in sodelovanju ostalih držav evropskega kontinenta. V njihovem imenu bi rad govoril, kadar bi se sestel s predsednikom Združenih držav ali pa s predsednikom vlade Vel. Britanije, ki se vedno vsaj do neke mere lahko predstavlja kot govornik celotne britske Skupnosti narodov. V pogledu Severno-atlantske obrambne zveze zagovarja De Gaulle ohranitev samostojnih narodnih armad, ki naj nastopajo po skupnem načrtu in pod skupnim poveljstvom v slučaju vojne, ki pa naj ostanejo drugače podrejene lastnim vladam. Skupni trg bi

predsednik francoske republike rad uporabil za tesno povezavo včlanjenih držav, ki naj bi v okviru Severno-atlantske zveze nastopale skupno tako proti Ameriki kot tudi proti Angliji.

Nemški kancler Adenauer je vnet zagovornik Združene Evrope s skupnimi oboroženimi silami in enotnim gospodarstvom. Zaveda se dobro, da je to mogoče doseči le, če obstoje dobri odnosi med Francozi in Nemci, zato se trudi, da bi ohranil De Gaulle pri dobri volji, čeprav se je ta javno izjavil za poljsko-nemško mejo na Odri-Nisi in očitno ne kaže nobene vneze za združitev Nemčije, kar predstavlja za Nemce še vedno dve osnovni vprašanji domače in mednarodne politike. Adenauer se, tudi noče povezati z De Gaullom tako tesno, da bi to škodovalo njegovim odnosom z Washingtonom in Londonom. Na zadnjem sestanku sta De Gaulle in Adenauer zblížala

svoji stališči glede Severno-atlantske zveze (NATO) in glede Skupnega trga. Vodnika Francije in Zah. Nemčije sta se sporazumela, da je potrebna tesnejša povezava med članicami Skupnega trga ne samo na izključno gospodarski osnovi, ampak tudi v pogledu samega NATO, ki ga je treba okrepiti. Iz poročila o razgovoru ni razvidno, kakšna naj bi bila ta okrepitev NATO, samo v običajnem orožju ali tudi v atomskem.

V Bonnu upajo, da je zadnji obisk De Gaulle odprl vrata k morebitnim rednim sestankom vodnikov članic Skupnega trga, na katerih naj bi se obravnavala ne samo gospodarska, ampak tudi politična in vojaška vprašanja. Temu se upira zlasti Nizozemska, ki se boji, da bi v tem slučaju bila Anglija popolnoma zrinjena z evropskega kopna, kar bi škodovalo malim in srednjim državam.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — Henderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 102 Wed., May 24, 1961

Republikanci se pulijo za zanimanje politične javnosti

Naj ima Kennedyeva administracija uspehe ali polomi, njegov režim se je dobro zasidral v naši politični javnosti. Demokratije imajo prvo besedo, kamor pogledaš, vsak dan jim da priliko, da zaposlijo javno zanimanje s kakim novim problemom. Treba je samo pregledati naslovne strani naših velikih dnevnikov, pa vidimo, kaj vse poročajo o novi administraciji in demokratskem režimu. Z demokracije se v tem pogledu žal lahko kosa samo tovariš Hruščev, kar pa našemu časopisju ne služi v čast. Lahko bi poročanje o komunizmu in komunistih brez škode omejilo na pravi obseg.

Reveži so pri tem naši republikanci. Iz javnosti so skoraj izginili. To jih seveda strašno boli, pa tudi skrbi. Ako bo javnost nanje pozabila, kaj bo z njimi pri kongresnih volitvah v prihodnjem letu in pri predsedniških volitvah 1. 1964? Republikanski voditelji so vse te nevarnosti hitro začutili in jim hočejo že sedaj začeti kljubovati. Zato skušajo doseči že sedaj, da se njihov glas sliši v javnosti.

Najbrže njim v škodo je treba ugotoviti, da med njimi ni prave sloge, namreč take, kot je Amerika pri republikanski stranki nanjo navajena. Za svoje mesto v javnosti se pulijo zaenkrat kar trije vidni republikanci: Nixon, Goldwater in Rockefeller. Vsi so znani naši javnosti, vsak ima svoje pristaše in skuša povečati njihovo število. Pri tem ne nastopajo z radikalnimi gesli, se ne grizejo med seboj in ne napadajo Kennedyeve administracije z vso silo. Pač pa vsak izmed njih poudarja, da ima svoje misli o tem, kakšna bi morala biti naša domača in zunanja politika in v čem pravzaprav greši sedanji predsednik Kennedy.

Nixon se je zadnji pojavil v javnosti, odkar je propadel pri predsedniških volitvah. Na svoja republikanska tekmeča se sedaj še ni spravil, tudi Kennedyu ne očita prevelikega števila političnih grehov. Iz njegovih govorov se da čutiti, da bi rad ohranil tisto svojo organizacijo v okviru republikanske stranke, ki si jo je ustvaril tekmo zadnjih 8 let, ko je bil podpredsednik. Ako bi molčal, bi nastala zanj nevarnost, da bi se ta organizacija razletela; deloma bi se umaknila iz strankarskega življenja, deloma bi pa prešla bodisi v Rockefellerjev, bodisi v Goldwaterjev tabor. Nixon ima pri svojih načrtih dobrega pomočnika v bivšem predsedniku Eisenhowerju, ki se proti pričakovanju hoče vrniti v politiko in pomagati republikancem, da zmagojo pri prihodnjih volitvah. Sklinal je že par sestankov svojih prijateljev in bivših sodrušnikov, začel je pisati zaenkrat v mesečnikih in obeta, da se bo potrudil, da republikanska stranka ostane strnjena, z drugimi besedami, da izbere Nixona za svojega voditelja. Nixon je sicer po imenu voditelj stranke, toda nihče razven njegovih prijateljev ne da nič na njegove nasvete, posebno kongresniki in senatorji ne.

Drugi najmočnejši republikanec je newyorški guverner Rockefeller. Njegova politična moč tiči v slovesu, ki si ga je nabral v New Yorku. Znan je širom dežele kot liberalen politik, ki so mu socialne reforme tako pri srcu kot najboljšemu demokratu. Da ima velik vpliv v republikanski stranki, je pokazal na zadnji republikanski konvenciji. Na njegov pritisk je stranka sprejela v svojo volivno platformo celo vrsto zahtev socialnega značaja, ki republikanci doslej o njih niso hoteli niti slišati. Njegov ugled je tako velik, da mu tudi demokratje ne morejo dosti škodovati. Vsakemu republikancu lahko očitajo starokopitnost, Rockefellerju je ne morejo. Značilno je na primer, da Rockefeller računa, da bo pri volitvah za newyorškega guvernerja v prihodnjem letu potegnil na svojo stran newyorške liberalce, ki so do sedaj redno šli z demokrati. Rockefeller je menda že začel pogajanja z vodilnimi liberalnimi politiki.

Tretji republikanec, ki kali strankarske vode je senator Goldwater. Je to zelo konservativen in odločen politik starega kova, ki bi rad zavrtel ameriško politiko za najmanj 30 let nazaj. Njegov program je ideal vseh republikancev stare vrste, zato je tudi v njihovih vrstah izredno priljubljen. Ti stari konservativci so njegova prava garda, ki dela zanj reklamo po vsej deželi. Menda je sedaj najbolj zaželen republikanski govornik. Njegov program vsebuje toliko notranjih nasprotij, da bi ga za časa volitev ne mogel uveljaviti. Konservativni republikanci vkljub temu upajo, da je Goldwater na prav poti, in so prepričani, da je to zanje edini pravi republikanski politik.

Republikanski senatorji in kongresniki se nočejo okleniti nobenega izmed treh tekmecev. Celo Goldwater nima v senatu večjega števila somišljenikov. Za republikanske senatorje in kongresnike veljata kot edina odgovorna politična voditelja senator Dirksen in kongresnik Halleck. Ta dva tudi nastopata skupaj na televiziji kot republikansko vodstvo, s čemur sta se zamerila pri vseh prijateljih omenjenih treh republikanskih veljakov. Edino onadva sta prišla v več ali manj odkrit spor z vsemi tremi tekmeči.

Kot se vidi, delijo republikanci isto usodo kot vsaka stranka, ki je propadla pri volitvah in mora iti v opozicijo. Je razbita v struje, česar pri republikancih doslej še ni bilo v tako očitnem obsegu. Do volitev je še daleč in lahko se še marsikaj spremeni, toda eno posledico so pa spori v republikanski stranki že rodili: med republikanskimi kongresniki je že kakih 20-40 takih, ki radi glasujejo za Kennedyja. Nobeno prigovarjanje od strani republikanskih veljakov jih še ni moglo pripraviti, da bi strnjeno držali z republikansko stranko v Predstavniškem domu. Človek jih lahko razume. Ne vedo, kak vpliv bo imelo na stranko konservativno Goldwaterjevo krilo, ne vedo, ali ne obstoji že nevarnost razcepa stranke, o čemur se v nekaterih republikanskih krogih že očitno govori. Vedo, da je Kennedyeva zakonodaja privlačna za volivce in da si republikanci politično samo škodujejo, ako nastopajo proti njej.

Tako imamo trenutno zanimiv političen položaj: notranjih sporov je med republikanci več kot med demokrati. Kaj takega že dolgo nismo doživeli.

BESEDA IZ NARODA

Plismo
Vrhenškega
Tinela

Waukegan, Ill. — Zločinstvo med mladostniki je v zadnjem desetletju zelo porastlo, kakor poročajo v svojih poročilih kriminalisti, ki se bavijo s statistiko zločinstev. Odkod to in kako to zaustaviti se bavijo po vsem mestih, malih mestih, vaseh in po vseh delih dežele. Odkod pobuda za zločinstvo?

V tisku in v govorih večkrat kritiziramo tisk, radio, televizijo in še mnoge druge okoliščine, ki imajo pri vsem tem res velik delež, da se pohujšuje mladina vse naokrog. Je dosti dobrega v tisku, radio in televiziji, a tega ne čita, ne posluša, niti ne gleda mladina. Ne zanima jo kakšna predstava, ki prikazuje lepe pobožnosti, lepo obnašanje in druge take dogodke, ki so vredni posnemanja. Zanimajo jih pa neprestani filmski prikazi, kako razni "cowboyi" drug drugega streljajo in pobijajo, kako razni tolovaji po hribih napadajo potnike, jih ropajo in druge take nečednosti. Saj se stari to radi gledajo in občudujejo take pretepe in napade. Vse to pa pušča za seboj svoje utise, posebno pri t. sl. slabim nagajenim ljudem. Mladci, ki gledajo take napade, nekateri potem samj delajo načrte, kako bi sami kaj takega izvedli in mnogi to tudi poizkusijo.

Starejši kritiziramo in se pri- tožujemo nad mladino, kakšna je, da je vsa izprijena. Malo kedaj se pa vprašamo, odkod vse pohujšanje prihaja in kdo ima pri vsem glavni delež? Temu vprašanju lahko postavimo na tisoče "???" in še več, če le hočemo. In pri vsakem vprašanju bi se tika odgovor tudi nas starejših!

Ni dolgo tega je na tukajšni lokalni radio postaji prečital oznanjevalec H. Miller pesnitev, ki jo je sestavil John Lair. Zanimiva je, ker je v njej precej resnice in njen naslov je: "Don't blame the children."

Glasi se pa tako-le:

We read in the papers and hear on the air.
Of killing and stealing and crime everywhere.

We sign and we say, as we notice the trend,
"This young generation! Where will it all end?"

But can we be sure that it's their fault alone—

That maybe a part of it isn't our own?

Are we less guilty who place in their way

Too many things that lead them astray?

Too much money to spend; too much idle time;

Too many movies of passion and crime;

Too many books not fit to be read,

Too much of evil in what they hear said.

Too many children encouraged

to roam.

By too many parents who won't stay at home.

Kids don't make the movies, they don't write the books!

That paint gay pictures of gangsters and crooks.

They don't make the liquor and don't run the bars,

They don't make the laws and they don't buy the cars.

They don't peddle drugs that addle the brain —

That's all done by older folks greedy for gain.

Delinquent teenagers; Oh, now we condemn!

The sins of the Nation, and blame it on them—

By the laws of the blameless, the Savior make known.

Who is there among us to cast the first stone?

For, in so many cases, it's sad but it's true.

The title delinquent fits older folks, too!

Vzemimo starejši to kakor hočemo, zatajiti ne moremo, da zgrajšnji leviti so naslovijeni v dobri meri na pravilni naslov. Vsak sad je več ali manj tak, kakoršnega drevesa sad je in pa v kakih okoliščinah in razmerah se rodi, pojavi in raste. Seveda ne gre to na račun vsakega posameznika, ampak na račun splošne javnosti. Potrebno pa je, da vsak začne čistiti in pometati pred svojim pragom, pa naj je tam že malo ali pa nič smeti, ali pa cela navlaka in na kupe smeti. Nikjer ni tako čisto, da bi ne moglo biti še bolj čisto, kjer je nasprotno, tam je pa potreba še toliko bolj in nad vse potrebna.

* JACOB J. NOVAK, policijski načelnik v North Chicago, ki je našega rodu, je pred nedolгим objavil izjavo, da ni več kandidat za šolski odbor mesta North Chicago. V tem odboru je bil nad 32 let in ves čas predsednik odbora. Izvoljen je bil v Hooverjevem času leta 1929. Vzrok je pač ta, da ker mesto raste mu policijski urad daje obilico posla. Nekateri se menijo in so tu in tam govorili, da se misli odse- liti iz naselbine, kar pa on zanika kot neresnico in pravi, naselbino v kateri sem že toliko let mojega življenja, ljubim in nimam nobenega namena za odse- litev.

Glede šolskih skrbni, ki jih nosi in ima šolski odbor pa pravi, da so vedno enake. Vedno je treba skrbeti za vire ali dohodke, da se krijejo izdatki za šolstvo. Učitelje in učiteljice je treba plačati, tako tudi druge stroške za oskrbovanje in razno posluho. Ko je on postal odbornik in predsednik odbora pred 32 leti pravi, so bile začetne plače učiteljem in učiteljicam \$100. mesečno. Zdaj so \$450. mesečno. Delo, službe in vsa posluga se draži.

Slovenci smo ponosni na svojega rojaka, ki je že toliko let svojega življenja dal službi za naše mesto in njega napredek. Taki odlični in priznani možje delajo čast svojemu narodu in mestu, v katerega službi so.

* ŽIVLJENJE IN RAZMERE SE RAZVIJAJO, s tem pa prihajajo nove potrebe in nove za-

hteve po raznih poslugah, za ka- tere se obračajo na mestne, va- ške, občinske, okrajne in državne oblasti. Zadnjih petnajst let je nastalo po predmetih in vse okrog po deželi ob avtomobilskih cestah vse polno "motelov." To so obcestna gostišča, prenočišča in razna zabavališča. Občine in okraji radi ali neradi morajo nu- diti gotovo poslugo takim pod- jetjem. To seveda stane denar. Vsaka posluga stane denar. Ni- ti voda, niti zrak nista zastojni. "Zastojni" pravijo vsepovsod, da je že dolgo, kar je umrl. Nikjer tega "strica" ne poznajo več in nikjer ga nihče ne posnema. Se pač vse spreminja in spreme- nilo se je tudi to.

No, kaj je z "motelij"? Hote- lirska podjetja po vsej deželi to- žijo, da so jim zadnja leta "mo- teli" odjedli precej "kšefta." Po- tem pa povdarjajo: Mi, hotelir- ska podjetja po mestih smo vi- soko obdavčeni prvič z zemljiškim davkom, drugič z drugimi razni- mi davki, ki jih je vsepolno. Vsi ti davki so po mestih mnogi višji, kakor pa zunaj na deželi, kjer pokrajine niso še politično organizirane in porazdeljene v občinske uprave in nimajo za vzdrževati kakih drago plačanih političnih in drugih uradnikov.

Zato so tam davki v primerih z davki po mestih malenkostni. Delajo pa po enih krajih z "mo- teli" večji promet in business, kakor ga delamo po mestih. To je seveda nekaka politična ofen- ziva proti businessu z "motelij." Davčni uradi in vsi tisti javni uradniki, ki jim je poverjena skrb, da iščejo vire za davke, pa to "muziko" nekam radi poslu- šajo in vidijo v tem neke nove "črešnje," neki nov sad, ki bo za obrat v prid višjim davkom.

In zdaj že po vseh občinskih, okrajnih in državnih davčnih uradih proučujejo, v kak lonec ali v kako "kastrolo" bo "pasa- la" ta nova "prata," ki naj bi pri- nesla več dohodkov v davčne blagajne.

Zgleda, da davkom se ne bo moč umakniti z nikakoršno indu- strijo več, pa magari jo kdo pre- seli na luno ali pa na Mars.

* ZAHTEVA, DA SE OZNACI PEKEL NA ZEMLJEVIDU. — Kdo je pa to zahteval? Lucifer, Belicufur, ali kdo? Menda ne eden ne drugi izmed teh dveh, vsaj v tem slučaju ne. Kdo pa potem?

V Lansingu, Michigan, je ob- javil letos državni urad za ce- ste in pota, na cestnem in pot- nem zemljevidu države Michi- gan tudi malo naselbinco, ki se imenuje "Hell," po naše "Pe- kel." To je uradni cestni in pot- ni zemljevid vseh cest države Michigan. In cestni komisar za ceste in pota v državi Michigan pravi k temu to-le:

"Odklčili smo se dati "Hell" (Pekel) na zemljevid, ker je na- toliko ljudi vprašalo in še vpra- šuje, kje je ta kraj in kako se pride tja!"

Vidite tako je na tem zvitem in puklastem svetu. Za vsako reč mora biti plan in načrt. Zdaj hočejo imeti celo cestni kazipot in zemljevid za v "Pekel." Do- sedanja široka cesta, ki vodi tja, jim ne zadostuje in ne služi več.

— Vsem čitateljem lep maj- niški pozdrav!

Verhenšk Tine.

Slovenska šola za angle- ško govoreče Slovence

Denver, Colo. — Vzgojni klub Zahodno slovenske zveze, kate- gora predsednik je dr. G. P. Ivancič, je organiziral tečaj slo- venščine, ki ga vodi Leopold Mihelich, kaplan pri cerkvi Sv. Rožnjega venca v Denverju.

Pouk je vsak ponedeljek ob 7:30 zvečer v prenovljenih pro- storih za sestanke v ozadju cer- kve na 47. St. in Pearl St. Vsak- do, ki ga zanimajo slovenski je- ziki in zgodovina je dobrodošel. Trenutno se tečaja udeležujejo od 20 do 30 oseb. Pretekli teden nam je učitelj po pouku jezika kazal slike iz zelene Stajerske,

ČE VERJAMETE AL PA NE

Na željo večjega števila sta- rejših čitateljev lista ponatisku- jemo del sestavkov pok. uredni- ka J. Debeveca. — Ured.

Odkar je Rakek železniška po- staja za ves ta velik del Notranj- ske, je postala vas važna. Na to postajo je prihajal les iz no- tranjskih gozdov, ki ga je potem železnica odpeljala na razne kra- je. Na tej postaji so izkladali vse, kar so naročali trgovci za te kraje. Kdor je hotel iz teh kra- jev z vlakom proti Ljubljani, ali proti Trstu, se je odpeljal s te postaje. Kaj vse se je izvozilo od tukaj in kaj vse so izložili iz železniških vozov na tej postaji.

Gostilne in trgovine so dobro tržile. Žejni vozniki so potrebo- vali okrepčila, kadar so izložili trame ali žaganice.. In drugi, ki so prišli po robo, so se tudi mora- li okrepčati za dolgo pot v notra- njost dežele. Tukaj je bilo nekaj zelo dobrih kmetij, Puntarjeva

kjer je doma. Bilo je nad vse za- nimivo.

L. Mihelich uči v višji farni šoli francoščino. Doma je v Slo- veniji, od koder pa je moral po- legniti, ko je zvedel, da ga rde- ča tajna policija OZNA išče in da ga bo zaprla, če ji pride v ro- ke. Iz Slovenske Bistrice, kjer je vodil dušno pastrištvo, je šel v Avstrijo, od tam pa v Francijo, kjer je ostal štiri leta. Leta 1950 je prišel v Združene države, kjer je bil v Marathonu, Wis., pet let kaplan. Od tam je prišel za po- močnika msgr. Judniču v Den- ver. V teh letih si je pridobil splošno spoštovanje in naklonje- nost vseh faranov.

Ed. Krasovich.

Piloti so manjši

Skupina Švedskih zdravnikov je ugotovila, da se piloti reak- tivni letal, ki sedijo dobesedno na eksploziv — mišljenji so pilot- ski sedeži, ki jih pritisk na gumb vrže iz letalske kabine — izpo- stavljajo nevarnosti, da se njho- va telesna višina po takem sko- ku iz letala skrči za dobra dva centimetra.

Profesorja Hirsch in Nachem- son ter dr. Laurel, sodelavec švedskega letalstva, so zaključili raziskave, ki so dale presenet- ljive rezultate. Proučevali so učinek katapulta, ki vrže pilota iz pokvarjenega letala, na letal- čev organizem in še posebej na njegovo hrbtenico. Gradiva je bilo kar precej, saj se je doslej že 150 švedskih pilotov rešilo s takim skokom. Posebej so pro- učevali primere od leta 1957; v celoti jih je bilo 70.

Ko se ob pritisku na gumb vname eksploziv pod sedežem in šine pilot navzgor kot živ izstre- lek, deluje nanj zemeljska tež- nost, ki je včasih dovolj močna, da splošči pilotova hrbtenična vretenca. Lahko se zgodi, da je pilot po srečnem pristanku — avtomatično izstreljeni sedež se loči od njega, brž ko se odpre pa- delo — za dobra dva centimetra krajši. Dramatično doživetje ne povzroči nobene druge medicinske reakcije, je izjavil dr. Laurel na tiskovni konferenci, pač pa se hrbtenična vretenca čez čas okrepijo in so potem baje od- pornejša od drugih.

Plašč namesto rešilnega pasu

Neka londonska krojačnica za otroško konfekcijo je začela izdelovati otroške in tudi večje plašče, ki imajo posebno last- nost: če človek pade v vodo, se žepi iz posebne tkanine v treh sekundah napihnejo in ne pre- puščajo zraka.

Pravijo, da zrak, ki je v že- pih, zadošča za to, da človek — predvsem so mišljeni otroci — ostane na gladini.

in druge. Mnoge hiše so tudi do- bro služile z vozarenjem. Na po- staji in tam okrog je bilo vedno živahno vrvenje ob prihodu in odhodu vlakov. Do tu so sprem. ljali domači svojce, ki so odha- jali v tujino za kruhom, sem so jih prišli čakati, kadar so se vra- čali. Enkrat jok in bridka loči- tev, drugič veselo pozdravljanje in stiskanje rok. Vselej se je pi- lo. Ob odhodu iz žalosti, ob pri- hodu iz veselja, vselej zelo dober vzrok. V vinu so skušali utopiti žalost in bridkost, pri vinu so pripovedovali, kako so srečni, da so zopet v domačih krajih. Kadar so se vračali hrvarjarji iz slavovskih šum ali Amerikanci iz obljudljene dežele, je bilo v gostilni pri Domicelu tako, kot v čebeljaku. Takrat je bilo pet krav za en groš in takrat je za- res teklo od miz.

Ta promet je menda vplival tudi na domačine, ki so imeli priliko videti in slišati razne go- vorice, opazovati razne noše in vedenje preprostih in bogatih ljudi. Rekel bi, da so imeli Ra- kovci nekako zvezo z zunanjim svetom, ki se je stekal tukaj z vseh vetrov. Zato so bili Ra- kovci modrejši in spretnejši, kot recimo ljudje v oddaljenih va- seh. Ne vem, če je bilo fantov- sko petje kje tako lepo kot na Rakeku. Dočim smo mi na Me- nišiji guli stare popevke, kakor smo jih slišali od starejših, so znali Rakovci že novejšje, ki so jih slišali na postaji od dijakov in raznih zletnikov. Tudi rakovska dekleta so se bolj nosila kot naša, ker je nje dosegla nova moda prej kot je naša.

Rakovski fantje so radi prišli na Menišijo ob žegnanju ali dru- gače. Pa denar so imeli in za pijačo so dali. Saj so služili na postaji pri nakladanju in izkla- danju. Radi so bili veseli in vedno prijazni z vsakim. Zato so bili pa tudi z veseljem spre- jeti v vsaki družbi.

Doli pod vasjo je lepo polje na prostorni ravnini, ki sega prav do sosedne vasi, Unec. Malo višje pa leži prijazna vasica Iva- nje selo, ki je rojstni kraj enega najboljših sodobnih pisateljev, Ivana Matičiča. Nedaleč naprej je pa Planina s svojo božjepotno cerkvico, kamor smo dostikrat poromali in se drenjali okrog cerkve. Stari so molili, mladi smo pa zijala prodajali in pri letarjih kupovali odpustke.

Blizu Planine stoji grad, last nekdanj mogočnih knezov Win- disch-Graetzov. Grad je lastoval velike gozdove, katerim smo rek- kli "firstovi" gozdovi. V njih je bilo mnogo divjadi, na katero so skrbno pazili lovski pazniki. Pa mislim, da so divji lovci mar- sikateroga rogača sneli v knezo- vem gozdu. Pri gradu je bil mal zverinjak, kjer so imeli v kletka medvede, jeklene in dru- go zverjad. Fantički smo se u- stavili tukaj, kadar smo šli na Planinsko goro in od daleč zija- li v zverjad. Nismo zaupali močnim železnim drogom, ob katere so se spenjali medvedi. No, nekdanja slava planinskih knezov je minila, kakor mine vse posvetno.

Nedaleč od tukaj stoje razva- line nekdanj mogočnega gradu, katerega so lastovali baroni iz rodbine Ravbarjev. Razvalinam smo rekli "na raubar komandi." Tukaj je menda napravil bojni načrt baron Ravbar, ko je šel z vojsko nad viteza-roparja, Era- zma Predjamskega.

Po dolini pred gradom teče Pivka, ki se tam onkraj vasi La- zi izgubi v zemljo in privre pri Vrhniki zopet na dan kot Ljub- ljanica. Ob hudih nalivih jame ne morejo sproti požirati vode, ki se razlije čez vso dolino, da zakrije celo cesto, ki vodi iz Pla- nina na Unec in Rakek.

Tako sem zdaj za trenutek po- stal tudi v teh krajih, o katerih bi se dalo napisati debele bu- kve. Toda to ni moja naloga. Omenil sem samo nekaj, da se ne bom odpeljal v Ameriko kar ta- ko, kot bi bil v jezi s temi lepimi kraji v naši slavni Notranjski provinci.

JOSIP STARE:

Lisjakova hči

V tem prisede k Mraku nov gost, trgovec, s katerim sta si bila davna prijatelja. Nekdaj je služil pri rajnem Lisjaku in nekoliko prej, kakor se je Lovro oženil, ustanovil se je sam zase.

"Nikar ne bodi tako silno žalosten," povzame prijatelj. "Žalosten," ponovi Lovro in se brzdno zasmeje, "ali naj bi bil morda vesel sramote in nesreče svoje?"

"Ne rečem, da ne; vesel ne moreš biti, ali ti si mož, ti si gospodar, pa bi moral lahko kummo ženo nekoliko brzdati. To je tvoja dolžnost, ki jo imaš do sebe in do nje. Tvoja dobrota ni vredna ničesar, ugonobi vaju še oba."

"Oba," pritrđi Lovro.

"Ali človek ne sme obupati," hrabri ga tovariš. "Še je čas, da odvrneš veliko nevarnost, ki preti tvoji zakonski sreči in — trgovini. Seveda, sedaj bo težje, nego je bilo spocetka. Preveč si popustil brzde. Sramota je že očita in človeku se kar gnusi, kaj počenjata."

"Kdo?" vzkrikne Lovro, v katerem kar kipi od jeze in od vina.

"Ali še vprašaš? Kdo drug nego Klotilda in Ahnenfels!"

"Hm, ali je to res kaj tako groznega, če ž njo pleše in se ji laska in da se ji časih pridruži na izprehodu? Saj Ahnenfels takisto odklikuje tudi druge," zagovarja Mrak ženo zoper svoje prepričanje.

"Drugim se sedaj ne laska več, ali pa le toliko, kolikor zahteva splošna uljudnost," zavrne ga prijatelj.

"Ne umejem te," reče Lovro v zadregi.

"Jaz tebe še manj. Ali res ne veš ničesar, ali se le delaš, kakor bi bil gluhi in slepi?"

"Prijatelj, nikar me ne muči s tako skrivnostnimi besedami," hujuje se Lovro; "nič mi ni zoprneje od tistega sumničanja, ki se naslanja na babje klepetanje in obrekovanje."

"Nikar se ne jezi, Lovro," miri ga prijatelj ljubeznivo; "praznega obrekovanja tudi jaz ne poslušam, niti ne verjamem; ali kar se godi za tvojim hrbtom, to je preveč, to moraš zvedeti; in če zveš prej, bolje bo."

Lovro ni vedel, kaj bi mu odgovoril. Razburjen od raznih strasti je bil ves potrft. Nekoliko umolkne in gleda predse v kozarec, takoj pa zopet povzdigne glavo, pogleda prijatelja in ga prosi:

"Povej mi vse, kar veš, da je res. Resnica je trpka stvar, ali bodi, čuti jo hočem."

"Vidiš, Lovro, najbolj si se opekel, ko si Brigito zopet pustil čez prag svojega doma. Stari Lisjak je bil tudi dober človek, toda bil je pravičen in oprezen, pa je dobro vedel, zakaj je to čarovnico — oprosti mi nelepi priimek — zapodil iz hiše."

"Teto Brigito?" ponovi Lovro in še radovedneje upre oči v prijatelja.

"Prav teto Brigito mislim," pritrđi mu tovariš, "ona je za mešetarico med Klotildo in Ahnenfelsom; ona ima ves ta greh na vesti."

"Kakšen greh?" vzklikne Lovro in plane kvišku, oči pa se mu zaiskre, da je bilo človeka kar groza.

"Umiri se, Lovro," tolaži ga prijatelj; "nisem se izrazil dobro. Po stari naši veri in po vsakdanji moji pameti je zagreh, če se zakonska žena preveč bavi z drugimi moškimi. Dokazati ne morem ničesar, ali vsa Ljubljana govori o prevelikem prijateljstvu Klotilde

in Ahnenfelsa. Ne da bi se ji on samo laskal in jo odlikoval na javnih mestih in izprehodih, Klotilda celo —"

"Kaj celo —?" ustavi ga Lovro in kar puha od jeze in nepotrpežljivosti. "Hitro mi povej vse, jaz ne prebijem dalje!"

"Bodi; Klotilda zahaja k njemu."

"Kaj? — K njemu zahaja?" izjeca Lovro ves onemogel, "to ni mogoče!"

"Saj se sam lahko prepričam. Malone vsak večer imajo pri teti Brigiti sestanke, kvar-tajo in se kratkočasijo, ne da bi zagnili oken. Čudim se, da jih še nikoli nisi videl; iz tvoje stanovanja se mora vse videti, zlasti ker so tvoja okna nekoliko višja."

"Pri — teti — Brigiti — sestanke!" zajeca Lovro in prime prijatelja krčevito za roke, "sestanke imajo in jaz ne vem tega!"

"Saj vendar veš, da stanuje Ahnenfels pri teti Brigiti?"

"On da stanuje tam? Od kdaj?"

"Odkar se je Klotilda vrnila iz tropske."

Lovro ga bistro pogleda, kakor bi se nečesa spomnil, potem pa globoko vzdihne:

"Oh, te nesrečne toplice! Vse je bilo dogovorjeno in naročeno, jaz pa sem se dal preslepiti!"

Nato zopet umolkne in se zamisli. Nihče bi ne popisal, koliko je trpel. Saj trpi slab in mehak človek tem več, ker vse zakopje v sebe in si ne more dati duška z odločnim dejanjem.

Lovro se je zopet zatajil; nekoliko ga je že omamilo vino, s katerim je zalival skrb. Nekoliko mu je prigovarjal prijatelj, naj se ne prenegli, ampak naj počaka pravega časa; morda ženo le še odvrne od krivega pota.

In res, Lovro se je premagal. Dasi je bil slab, v trpljenju je bil močan kakor malokdo takozvanih odločnih značajev. Nič ni priganjal žene, da bi šla domov, ampak ostal je na strelišču, dokler se ji je ljubilo. Prijazen sicer ni bil, vendar ni bil niti hud niti čmeren, ampak tih in resen, kakršen je bil sploh, odkar je pustil ženi njeno trmo in lahkoumnost. Tako ni nihče niti opazil, da ga je pretresalo kaj nenavadnega.

XII.

Drugo jutro je prišel Mrak ob navadni uri v prodajalnico, žena pa je spala pri zagnjenih oknih in sanjala do malo pred poldne. Skoro po obedu je prišla teta na pomenek. Izpraševala je bratranko, kako je bilo in ji pripovedovala, kar je čula po mestu o sinočnem plesu. Ostala je pri južini in šele, ko je hišna pogrinjala za večerjo, vstala je in zbežala domov, kakor bi jo pekla vest in bi se bala srečati Lovra, katerega se je zmeraj ogibala.

Lovro je v tem iz prodajalnice že večkrat skrivaj pogledal čez ulico na Brigitina okna, ali bilo je vse temno. Prišedši k večerji našel je ženo še v jutranji obleki, po kateri je sodil, da niti ni bila z doma. Drugi dan zvečer je Lovro znova čakal in gledal čez ulico, ali Klotilda je šla v gledališče in zopet so bila okna pri teti temna. Tretji večer je imel mnogo nujnega opravila in se je popolnoma zamislil v pisanje, da bi bil malone pozabil preže. Šele ko je zapечатil zadnje pismo, stopil je kakor slučajno k oknu, pogledal čez ulico in videl — pri teti Brigiti vse razsvetljeno.

Dve prijazni mladostni redovnici v nenavadnih preprostih sivih oblekah z ozko plavo tenčico na glavi sta v minulih tednih hodili po slovenski koroški deželi. Skromni nuni sta bili — zdravnici, ki sta videli že dobrih del sveta, kot Indijo, Pakistan, Ghano, Anglijo, Ameriko itd. Bilj-sta to zdravniški misijonski sestri kot se imenuje njun red, ki ga je ustanovila 1925 zdravnica dr. Ana Dengel, potem ko je ob opravljanju svojega poklica v Indiji začutila klic božji. Ena izmed njih je Slovenka S. Gabriella, prej dr. Gabriella Ehrlich iz znane Ehrlichove družine v Zbornicah pod Sv. Višarji. Po medicinskem študiju na slovenski univerzi v Ljubljani in pozneje v Padovi v Italiji se je odločila za delo v misijonih.

S. Gabriella je imela med drugim predavanje tudi v Dijaškem domu Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Z živo besedo in zanimivimi slikami je odkrila zbrani slovenski koroški dijaški mladini in gostom iz mesta precej drugačno podobo Orienta, kakor pa jo navadno poznamo iz čudovitih pravljic iz Tisoč in ene noči, orientalskih romanov, filmov itd. Pripovedovala je o deželah na Vzhodu, ker vlada nepopisna revščina, kjer je število bolnih skorajda brezštevilo in koder so bolezn, kot gobavost, razne tropske mrzlice itd. strašnejše kot kateri koli bolni v Evropi, saj umre tam največ mladih mater na porodu, polovica otrok pomrje pred 10. letom starosti, zaradi nehijskih razmer razsajajo tam najbolj nevarne epidemije, v zadnjem času spet kuga, in kjer zaradi revščine milijoni in milijoni ljudi žive slabše kot najbolj zanemarjena žival na Zapadu. Po takšnih krajih ustanavljajo omenjene "zdravniške misijonske sestre" svoje postojanke. Do danes jih imajo že 45 (Indija, Pakistan, Burma, Indonezija, Kongo, Ghana, Niasa, Juž. Afrika, Vietnam, Filipini). V bolnišnicah, porodnišnicah, ustanovah za nego gobavcev, šolah za bolniške streljnice itd nudijo zdravstveno oskrbo, pomoč in pouk tistim, ki so vsega tega najbolj potrebni.

Zdravniške misijonske sestre, po večini doktorice zdravilstva, so se odpovedale domu, družini in sploh vsemu zemskemu ugodju, ki bi ga bile lahko deležne po svojem znanju, in odšle v kraje, kjer je doma revščina in trpljenje, in to samo zato, da tamkajšnjim ljudem pokažejo, kaj je živo pristno krščanstvo. Njihov zgled močno vleče. Tako je do danes število zdravniških misijonskih sester naraslo že na 600. Svoj noviciat imejo razen v Angliji, Holandiji in Zap. Nemčiji že tudi v ZDA. Ne glede na narodnost in barvo kože le vsem dekletom, ki imajo ustrezno izobrazbo in druge pogoje in se žele posvetiti temu modernemu misijonskemu apostolatu, odprt vstop v red.

Več kot zanimiv večer s. Gabrielle v Mohorjevem dijaškem internatu je le prehitro minul. Slovenski koroški mladini in

Nagla rasti Indonezije, dežele otokov

Indonezija je dežela več tisoč otokov, med katerimi jih ima imena v glavnem okoli sto. Sorazmerno največ prebivalcev živi na Javi (okoli 60 milijonov), ki je tudi najgostejše naseljena (360 ljudi na kvadratni kilometer), medtem ko pride na primer na Borneu komaj pet ljudi na kvadratni kilometer. Ljudstvo, katerega 60 odstotkov živi od kmetijstva, govori 27 jezikov oziroma okoli 200 narečij. Da bi ne bilo šovinizma ali občutka zapostavljenosti, so ob osamosvojitvi dežele razglasili za državni jezik govorico prebivalstva na malem otoku Riou, pišejo pa v latinici in fonetično. Pod nizozemsko kolonialno oblastjo je bilo v deželi komaj šest odstotkov pismenih, zdaj pa jih je že 70 odstotkov. Učenci in dijaki učijo odrasle, prosveta in z njo napredek si utira pot na oddaljena, nekoč

drugim je prikazala nov svet, zraven pa jo neopazno opomnila na dolžnosti, ki jih ima tako že danes kot nekoč v svojem poklicu kot zdrav ud Telesa Kristusovega. Ne glede na jezik in barvo smo vsi sinovi enega Stvarnika, torej bratje, ki smo dolžni vsak po svojih močeh in sposobnostih lajšati gorje in trpljenje tistih, ki jih gre slabše kot nam. NTK.

medsebojno nepovezana področja. Novi čas prodira tudi v notranost Bornea, med dolge lase Dajake, potomce nekdanjih lovcev na človeške glave. Živijo v majhnih skupnostih, ki jih loči okoli 140 narečij. Na njihovo ozemlje so si zaradi mrzlice še v bližnji preteklosti upali le redki raziskovalci in trgovci.

Zadnja leta se življenje na Borneu spreminja. Indonezijska armada pošilja v notranost velikega otoka raziskovalne skupine, ki obiskujejo prebivalce odročnih vasi. Kakor piše indonezijski tisk, nekateri vaščani v notranosti Bornea sploh niso vedeli, da je postala njihova dežela neodvisna. Vojaški komandant vzhodnega področja na Borneu polkovnik Suhardžo — indonezijska posebnost: eno samo ime — je s skupino spremljevalcev obiskal Dajake in jih seznanil z razvojem političnih dogodkov v neodvisni domovini. Člani te odprave so odkrili daleč v notranosti velikega, slabo raziskanega otoka dvoje gorskih vrhov, ki sta dobila ime po junakih iz let boja za neodvisnost Indonezije: Sudirman in Urip.

Batalno sestavljen iz članov dajaških plemen, ki na ta način premagajo ločenost od sveta ter se usposobijo za poklice, je po mnenju polkovnika Suhardža ena največjih možnosti za čim hitrejši gospodarski razvoj Bornea.

Otok je nedavno zbudil veliko zanimanje javnosti tudi zato, ker so tam zasledili diamantna polja. Lani so pisali listi v Džakarti, da je iskalec rud našel v pokrajini Bandžar v južnem delu Bornea 33-karatni diamant, ki so mu zanj ponudili 15 milijonov rupij. Kmalu potem so našli blizu letališča pri mestecu Bandžarmasinu 12-karatni diamant. Ljudje so začeli množično prihajati na tisto področje.

Ob pomoči sovjetskih strokovnjakov iščejo zdaj Indoneziji na Borneu ležišča železne rude in premoga, ker namerava indonezijska vlada zgraditi v južnem delu Bornea železarno z letno zmogljivostjo četrtilijona ton. V jugovzhodnem delu Bornea so kmetijski strokovnjaki zakoličili zemljišče za dve državni farmi riža. Zemljo bodo obdelovali z električnimi stroji, hkrati pa bodo zgradili namakalne sisteme in sušilnice riža v skladu z najnovejšimi dognanji.

V notranosti velikega otoka raziskuje skupina japonskih lesnih strokovnjakov pragoz-

dove. Indoneziji nameravajo skupaj z japonskimi strokovnjaki izkoriščati pragozno področje 41.500 hektarov v srednjem delu otoka. Gradijo žago, ki se ji bo potem pridružila papirnica. V ta namen se v japonski papirni industriji usposablja nekaj mladih indonezijskih delavcev. Indoneziji pravi, da bi se mogel Borneo, ki je bil še v bližnji preteklosti tako rekoč odrezan od sodobnega sveta, postopno razviti v eno izmed industrijskih središč mlade dežele, ki šteje okoli 90 milijonov prebivalcev.

Darovi za odkup Castrovih ujetnikov že prihajajo

MIAMI, Fla. — Razgovori za odkup ujetnikov ponesrečenega izkrcanja na Kubi od Castra so v teku. Med tem so začeli prihajati že tudi darovi za sklad, s katerim naj bi se kupilo onih 500 traktorjev, ki jih hoče imeti Castro v zameno za ujetnike.

Med prvimi je daroval bivši ameriški poslanik na Kubi W. Pawley \$25.000, enako vsoto je darovala Miami National Bank. Kardinal Spellman v New Yorku je obljubil \$5.000.

Mednarodni Rdeči križ je ponudil svoje posredovanje in izrazil upanje, da bo ponudba sprejeta.

Zenske dobijo delo

Zenske dobi delo. Sprejme se v službo starejšo žensko, da bi gospodinjala in stregla bolni ženi. Lep dom na deželi. Katera želi, naj se zgleda pri John Miklič, 495 West Grace St., Bedford, O. Tel.: BE 2-0670. (23, 24, 26 maj)

MALI OGLASI

Stanovanje oddajo
Trisobno stanovanje zgoraj oddajo na Glass Ave. nasproti cerkve sv. Vida. Kličite CH 8-1481 po četrtri uri pop. (104)

Naprodaj
Beverly Hills — Euclid — lešen bungalow s 4 spalnicami, več posebnosti, garaža za 2 kare. Kličite KE 1-7570. (102)

Odda se stanovanje
dvema ali trem odraslim osebam. 5 lepih sob spodaj, lep porč in lep sadni vrt. Vse v najlepšem stanju. Topla voda in gorkota. Odda se s pohištvo ali brez pohištva. Naprodaj je tudi pohištvo. Na 6605 Bonna Ave. Vpraša se na 1258 E. 61 St. zadaj. —(103)

Sobe se odda
4 sobe zgoraj se oddajo slovenskim, odraslim ljudem. Vprašajte od 3. ure naprej na 1214 Norwood Rd. —(103)

HOYER GRAMOFONSKE PLOŠČE ISČE
Zbiratelj stare glasbe kupi dobro ohranjene HOYER gramofonske plošče ali plača odškodnino za izdelavo posnetka. Kličite zvečer EX 1-9308. —(maj 19, 24.)

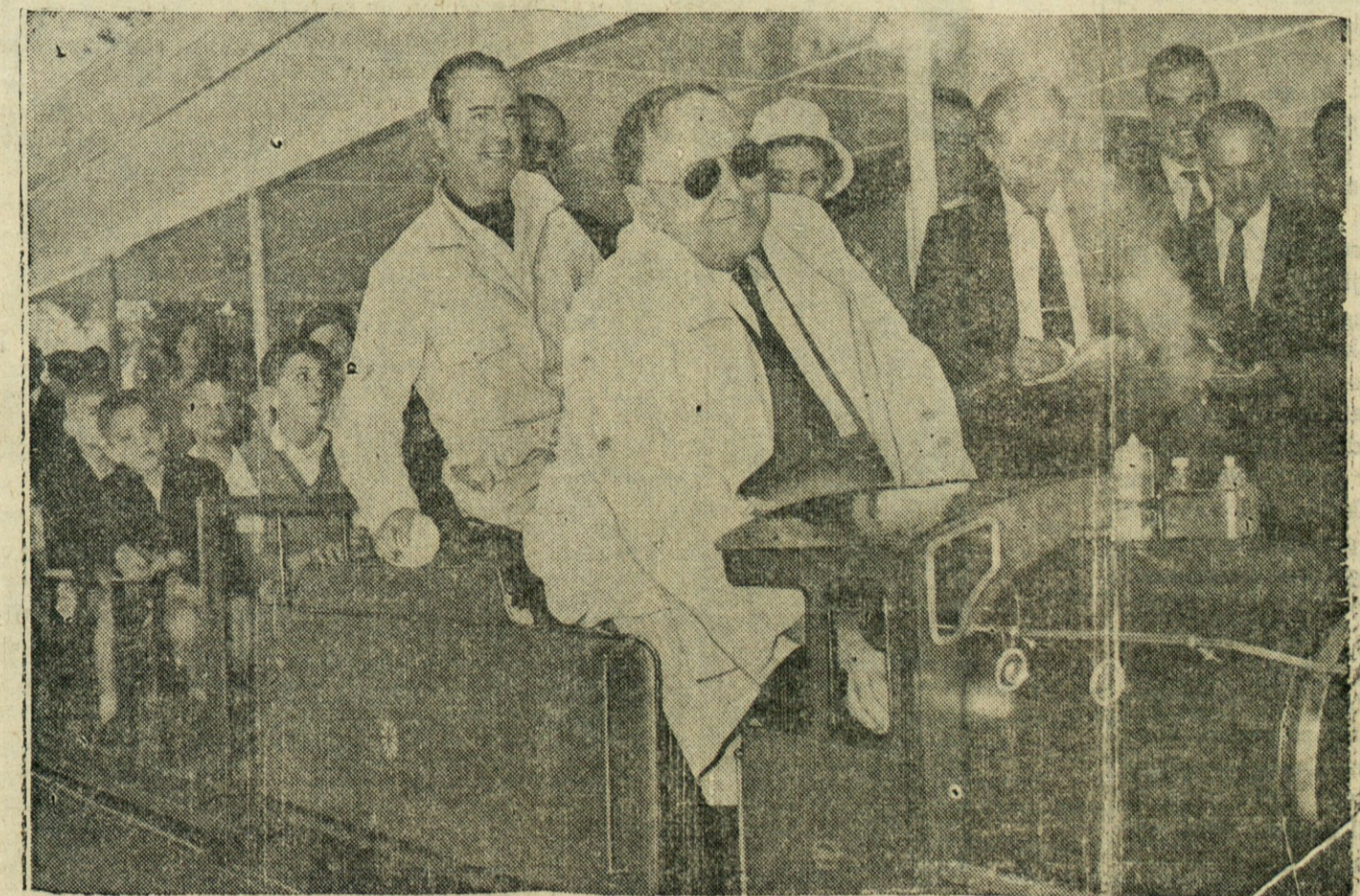
Stanovanje se odda
Tri čiste sobe s kopalnico se odda na 1159 E. 76 St. Pokličite EX 1-9777. —(19, 22, 24 maj)

V najem
4-sobno stanovanje s kopalnico, na novo modernizirano se odda. Prednost starejši ljudje ali novoporočenci, v bližini sv. Vida. Kličite 931-9226. (106)

Sobe se odda
3 lepe sobe za enega ali dva odrasla. Vprašajte na 1176 E. 71 St., spodaj, spredaj. (mwfx)

Mr. G. K. iz Pittsburgha, Penna., piše: Star sem, imam 82 let in se vedno počutim utrujen. Vaša prva pošiljka od 100 LOVIAN CAPSULES me je pa kar oživila. Zato vas prosim, da mi jih pošljete še sto in moja želja je, da bi jih vsi starejši ljudje jemali, kajti vsakemu dobro pomagale.

LOVIAN CAPSULES
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd., Cleveland 10, O.
Razpošiljamo vsepovedi.
25 za \$1.95, 50 za \$3.69, 100 za \$6.49

PRI STAREM POSLU — Sir Roy Welensky, ministrski predsednik Rodezijske federacije v Afriki, je bil strojevodja, predno se je uveljavil v politiko. Na sliki ga vidimo, ko upravlja lokomotivo na miniaturnem vlakcu v Bulawayo v Južni Rodeziji na razstavi malih vlakov, katere dobiček je namenjen dobrotelnim ustanovam za otroke.

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

"Kako je bilo ime tistemu človeku," je vprašala mrtvo.

"Ime?" je ponovila Nataša. "Franz Kern."

Silva je zaprla okno in čezenj potegnila zaveso.

Zdaj sta morali nazaj k zofi in ko sta sedli je rekla Nataša:

"Silva, ostani nocoj pri meni. Kostja se vrne šele jutri zvečer. Nočem biti sama."

"Ne, tu ni hotela ostati. Med temi slikami s podroto preteklostjo, z razrušenimi zidovi, čez katere vise veje ožganega drevja.

"Ti pojdeš z mano, Nataša," je rekla. In kakor da se je zveselila svojega domisleka, je še enkrat ponovila:

"Z mano pojdeš. Pri meni je mirnejše in govorili bova o bodočnosti. In jutri pojdeva na izprehod."

Ni ugovarjala. Mirno je stopila k omari in brodila po obleki.

"Jutri je nedelja, kajne?" je rekla.

"Da, nedelja," je rekla Silva.

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

ST. CHARLES — 3 bedroom, 2 story brick with double garage. 2½ acre landscaped. Fruit trees. 3 mi. N. St. Charles near river. \$25,500. By owner. FL. 8-3042. (102)

HINSDALE, RARE OPPORTUNITY
Transferred owner selling 3 bdrm. brick ranch. In incorporated Willow Brook area. Price of \$29,900 is \$5,000 under new homes to be built. 2 Fireplaces. 1½ baths. FACULTY 3-6943. (102)

MIAMI BEACH MOTEL
Opportunity for husband and wife team, recently widowed. Owner wants to retire. Will sell her fine business with land and bldg. for \$139,500 with 29% cash. 1960 verifiable income was from stores \$10,000 from motel apts. and rooms \$20,000. See all the figures in my office.

GEORGE STUCKER,
REALTOR LO. 1-1430
(103)

BERWYN — 6-sobni zidan bungalov, zgotovljena soba zgoraj; 3 spalnice, velika kuhinja, mod. kopalnica, velik lot. \$17,800. Bishop 2-4240. (102)

LOMBARD — Owner relocated. 6 yr. old pretty Cape Cod. 3 bdrms. Liv. rm., Sep. din. rm., kit. All lge. rms., 1½ baths, 2 car gar. on 200x80 ft. fully landscaped. and blue grass cor. lot. 1 blk. from pub., 2½ from Cath. schools. Nr. shopp. cntr. and parks. Gas ht. City water, blacktop streets. A bargain at \$18,900. MA. 7-4507. (102)

DOWNS GROVE — OAK BROOK AREA
Gracious living in country setting. 2 wooded acres. Private lake, custom brick 3 bdrm. ranch. 1½ baths. Radiant heat, 30 min. expwy. to Loop. \$69,500. WO. 9-2598. (100)

BUSINESS OPPORTUNITY

GAS STATION — Super large repair shop. Lge. drive for parking. 1 blk. North of Belmont-Central. Shopp. cntr. \$ for \$ for stock and eqpt. Bargain. 3322 N. Central. AV. 3-9142. (104)

FLORAL and Gift Shop—2 greenhouses. Fully stocked. Chevy truck, refrigerators, everything set to go. Apt. and long term lease. Only florist in city just N.W. of Chicago. YO 5-1618 for more information. ... COME AND SEE... (104)

FISH. RETAIL — Estab. business. Unlimited potentials. Only exclusive sea food store. N.W. suburbs. Small investment. By owner. FL. 8-5486. (104)

Nič čudnega, če se gre gospoda Zadruga, taka gospoda, ki še ene brazde ni obrnila v življenju. Vedo, zato silijo kmete, da bi jo prišli v roke in rešili. Najle umre ali naj jo vodi Razpet in tisti iz Ljubljane.

Silvi so se smilili ljudje in ko je mislila na njih brezupni boj, je čutila z njimi. Vedela je, da je zaman upiranje, čas gre neusmiljeno naprej. Razpet ni sam, za njim stoje mrtvi stroji, ki bodo neusmiljeno mleti vsako upornost.

Ko sta se nekega večera z Natašo vračali s Sv. Antona, sta obstali ob razvallinah dveh bunkarjev iz preteklosti. Skrivljene železne palice in kosi debelega cementa so ležali v travi, med katero se je silila robida iz bližnjega gozda. Sonce je že zahajalo in rahla prigravica je trepetala nad ostanki. Spodaj je ležala dolina z gozdnatimi otociki, ki so rasli iz zelenja njiv. Čutila je enakomerno utripanje tega velikega telesa, ki je ležalo spodaj kakor v veliki postelji, ki mu je za zglavje kočevski hrib.

"Vidiš, Nataša, kako vse mine. Srobotje se plazi čez preteklo silo in z drobcenimi rokami koreninice melje to železo in sement v prst. Nič se jim ne mudi, neznansko veliko časa imajo. Iz dneva v dan, noč za nočjo meljejo to bornost človeškega dela. Ne kot človek, ki se upiha in obnemore. Tu ni počitka, le večno na videz negibno presnavljanje se vrši brez prestanka, dokler vse ni prst."

"Ti bi lahko pisala knjige," je rekla Nataša.

"Tako je vse majhno, kar je naše, Nataša, če pomisliš na to velikansko telo zemlje, ki nosi njive in gmajne in skrivnosti rasti in umiranja in ljubezen in sovraštvo ljudi in vse mrtve, ki so ljubili in sovražili in so zdaj pretaknjeni z istimi koreninami kakor ta cement. Te koreninice bodo posrkale njih mozeg in njih srce z ljubeznijo in sovraštvom vred. Čisto nič ne bo ostalo od vsega in ta velika zemlja jih bo malomarno privzela, tista bora perišča prsti. Od vsega sovraštva in od vse ljubezni samo nekaj perišč prsti."

Nataša je negibno stala poleg nje in gledala nazdol.

"Govoriš kakor da v nekaj veruješ, Silva. Tako je govorila stara Mara, le da z drugimi besedami."

"Kadar sem šla s svojim očetom na Šmarno goro, je vedno čakal, da je sonce zašlo in da so

se po dolini potegnile meglice. Gledal je nanje in tolikokrat rekel: Silvi — večnost diha."

Nataša se je zasmejala in ji potisnila roko pod pazduho.

"Pojdiva, Silva. Zdaj pridigujš kakor župnik."

Čudno plašno jo je pogledala kakor da šele zdaj vidi, da je poleg nje.

"V večnost sem vedno verovala, Nataša. Že zavoljo tega, ker mora vse lepo biti nekam pritrjeno. Ljubezen, zaupanje, dobrot, svoboda. Ljudje imajo tako slab hrbet in menjajo se. Ljudje lahko nosijo samo bendero, samo znamenje svobode. Toda grd in sebičen človek lahko za lepo naredi tudi grdo."

"Ne morem te razumeti," je rekla Nataša in jo potegnila za seboj.

Šla je, toda oči so ji obstale na mehki črti mraku, ki je rasla na obzorju in bila podobna trpečji črti ust lepega dekleta. Onstran te črte leži Rekar France in župnik iz Hinja z debelimi očali in tam se muči rdečarmijec Podtelkov na vrvi in sonce, ki z zadnjimi žarki še zadeva tisto črto, spreminja njegove sline, ki mu vro iz pre-

DOLGA SIVA VRSTA — Ženske v vrsti gojencev vojaške akademije West Point niso pripadnice te akademije, ampak Nemke, ki tolmačijo kadetom naprave na nemški ladji, ki so jo prišli ogledovat v newyorško pristanišče.

PRI ZABAVI — Otroci nekega london skega okraja so našli v bombnem likaju iz druge svetovne vojne star piano, na katerem sedaj preskušajo svoje glasbene sposobnosti. V angleški prestolnici je še vedno ponekod mogoče opaziti sledove druge svetovne vojne.

tegnjenega vratu, v rdečo, pe-nečo kri. In ob njem se na nevidno steno lovi kozak Kalmikov z razbito čeljustjo, ki mu jo je do smrti prebil rdečearmijec Bunčuk.

Mrak kakor teman tulipan odpira liste, ki težko legajo čez hiše.

Ko sta prišli na poljsko stezo, je Silva nenadoma rekla:

"Ali si kdaj brala Tihi Don, Nataša?"

"Nikoli, življenje rajše živim. Toda Kostja ga zna skoraj na pamet."

Silva se je nasmehnila in mimogrede trgala marjetice na dolgih steblih. Bilo jih je toliko ob poti.

V nedeljo dopoldne je bil neki miting v Kompoljah in Silva je bila vesela, da je Razpet ni povabil. Takoj po kosilu se je odpravila proti Vodicam. Hotela je videti zaselek, o katerem so ji toliko pripovedovali in izrabiti sončno nedeljo v samotno razvedrilo. Povrh vsega je hotela na vsak način govoriti z Rekarjevimi bratom, o katerem je slišala, da se mu je bolezen, ki jo je prinesel iz ječe, na pomlad zelo poslabšala.

Ko je lezla navkreber, ji ni bilo žal, da se je odločila. Nenadoma je ostala sama, svet se je kar nekam zgubil in okrog in okrog so bili samo še travniki z vso pestrostjo navadnih rož, iz katerih je vročina iztiskala vonje, da so pršili v zrak kakor nevidni utrinki. Tik ob njenih nogah celi vrtinci rumenega cvetja zajčjih gobčkov, med travo vitka stebela kadulje, ob robu gmajne glogovi grmi in češmin in tam v travi spet Marijini laski, ki so se svetili v soncu. Vse je zuborelo v barvah in se prelivalo kakor topla voda, da je človeka gnalo, da bi stopil s steze in zabrodil v to živo lepoto. Nato preseki gozda z mehkiimi sencami bukev, ki so trepetale po deblih. Čvrčanje murnov, ki so se gredli na soncu in s svojimi črnimi gladkimi trupelci švigali v luknjice kakor hitro je prišla blizu.

Poldrugo uro hoda neskaljenega veselja se je Silvi zdelo pravo odrešenje muk. Kakor da je šele zdaj razklenila hladen obroč Razpeta in Nataše in prvič po svoje uživa, kar je tako ljubila v Podbrezjah. Morda se res vse preveč žene, morda je v resnici pregloboko prišla za skrivnost Franceta Rekarja, ki je nato odprl toliko vprašanj. Kaj pač premore en sam človek na tem svetu? Svoje lastno življenje ubije, ko obesi nanj

še bridkosti drugih, postane navaden obešalnik, na katerega ljudje malomarno obešajo svoje skrbi.

Ko se je skozi veje mnogih češenj prikazala vasica, jo je obšlo otroško veselje. Majcena vasica, kakor da jo je svet pozabil.

Mirno, kakor štirje starci, sede štiri hiše na vrhu in se prijazno grejejo na soncu. Brez naglice, kakor da sonce tu nikdar ne zatonel, čeme in govore z majhnimi okenci.

(Dalje prihodnjič)

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.
Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

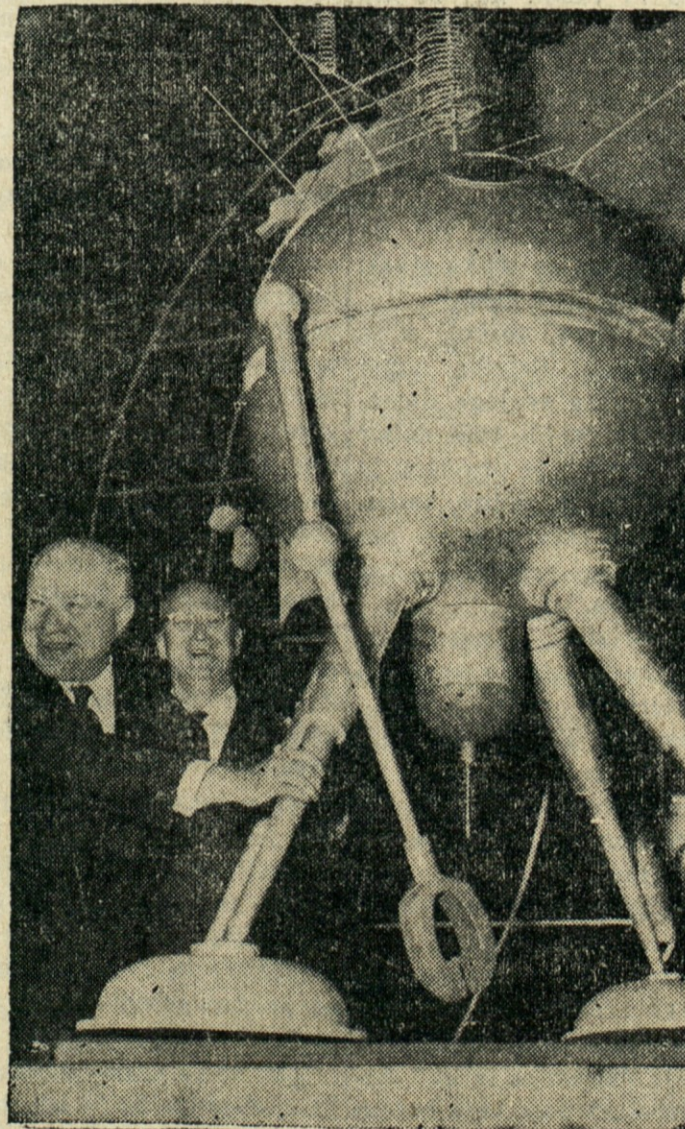
Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

NA LUNO POJDE — David Sarnoff (na levi), načelnik RCA, in John L. Burns predsednik RCA, si pgledujeta rapravo, ki je sposobna "hoditi." Opremljena s televizijsko kamero in drugimi instrumenti bi si lahko "ogledala" Luno in poročala o položaju tam nazaj na Zemljo.